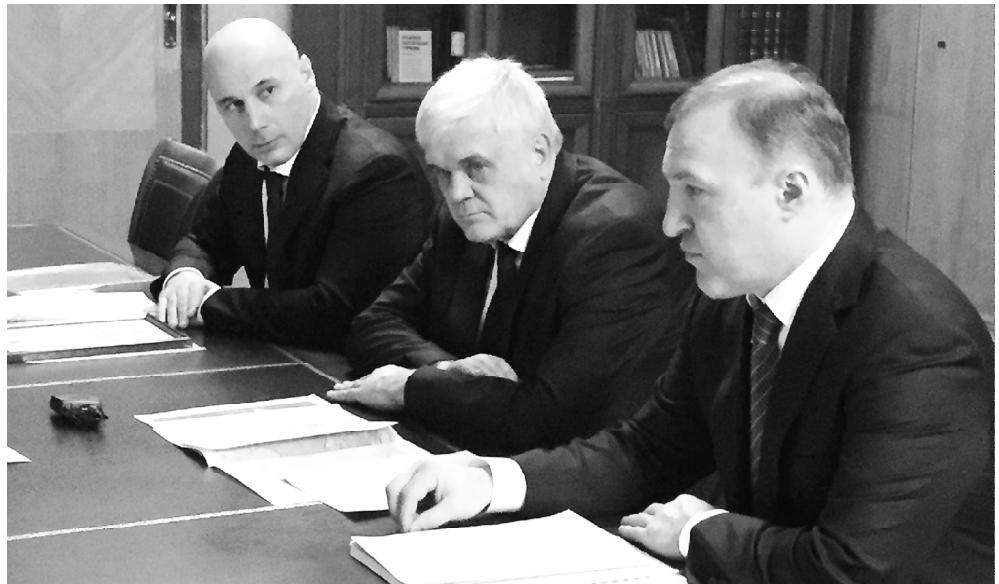
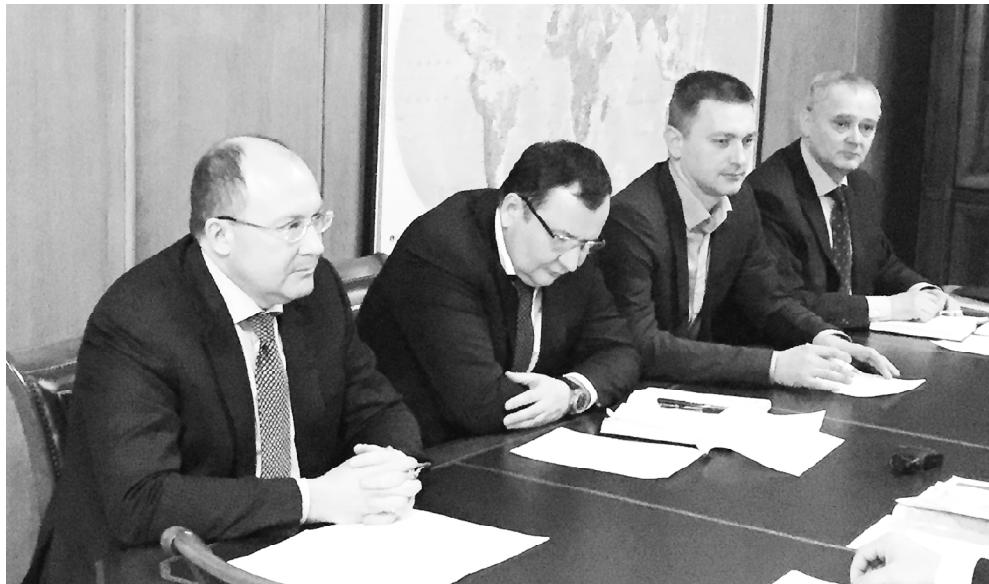

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъэзет

Адыгейим амал дэгъухэр илэх

Мы зэйлклем хэлэжьагъэх Адыгэ Республикаем туризмэмкэ ыкли курорт-хэмкэ и Комитет итхаматэу Къэлшъэо Инвер, Адыгэ Республикаем псэольтэшынымкэ, транспортымкэ, ун-коммунальнэ ыкли гъогу хъизмэтимкэ иминистрэу Валерий Картамышевыр.

Республикэм иэкономикэ иотраслэ шхъялэхэм зыкэ ашыц туризмэм хэхъоньгээ ышынымкэ, джащ фэдэу курортэе «Лэгью-Накъэ» гээсэгтэйнүүмкэ, түрээсээ ишчээнээстэйнээсээ.

чанэу хэлажьэхэрэм Адыгэ Республикаар ашынч, игъом ыкын икъоу ашыны шифшижыгъяа пшъэрэльхэр егъэцакхэх. Турист-рекреационэ кластерыр зэхэцгээ гъэнэфагъэхэр зэшюхыгъянхэм төгээпсүхьагъеаа республикам шуягъэ къэзэтырэ тофшэн щагынч, турист отраслэм зыкье гээтыгээнимкэ, зыгзээпсэфынэу къэкторэ цыфхэм яичагъе нахынбэ шыгъэнимкэ амалышүхэр ягъэгтотыгъянхэм епхыгъэ тофыгъохам лъэшэу анал щынтырагъэтийн. то хэлээп, туризмэ тофым-кэ Адыгейим амалышүхэр илэх, анахийн стадион, лихажомкэ, изүүд хэсэгээ

къащыкluхъэгъэним фэлэжьэшт курор-
тхэр гъэпсыгъэнхэм ылъэнхъокъэз.
Арышь, шууипроектхэм, ылпекъэ зэрэ-
щтыгъээм фэдэу, ылпыэгту та��ыфэ-
хъүщт», — къыlyагъ Олег Сафоно-
вым

еңхыгъэ чып!э гъэнэфагъэхэр ыкчи
нэмүк!хэр ашк!э къыдалытэх.

«Адыгейр фэхъязыр турист миллион фэдиз ильэс къэс ригъэблэгъэнэм. Аш пае зэкъэ ищыклагъэр ти! Республикаем хэхъоныгъэу ышыщтым и Стратегие турист отраслем чыпэшхо щеубыты. Зэрэлтлытэрэмкъэ, Республикаем имызакъоу, Урысыем и Къыблэ зэрэлсаау хэхъоныгъэ ышыннымкъэ ишлэгъэшхо къэклоцт проектэу «Лэгъо-Накъэ» игъэцэлкэн. Къушхъэлээ чыпэхэм лыхжэхэмкъэ къащакуухьан зэралтэ-къыщтым къыхэкъэу зыгъэлсэфынэу Адыгейим къаклохэрэм япчагъэ нахынбэ мэхъу. Инвесторхэм изэдэлжэньгъэ адитицэнным тифхъязыр», — къыуагъ Къумпыц Мурат.

Күмпүл Мурат.

Туризмемінде Федеральны агентством ипащы көзізрәхигъэштыгъэмкі, республикам турист-рекреационнам алмасу илем нахъ зетъеушъомбугъызындым кыкырар гүгъепшүхар щылә зэрэхъухэрэр ары. Туризмам республикам хәхъоньгъеу щишиярм ышъихъекілә зыщигъэгъозындым падмы лъяхъэндә благаым Адыгейим къэклару. Олег Сафоновим, яңа атташеттеги

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэ

Унэгъо ныбжыкІэхэм апае республикэм сомэ миллион 75,6-рэ къыІэкІэхъашт

Урысые Федерацием и Правительствэ 2017-рэ ильэсэм унэгьо ныбжыкIэхэм зычIэсэштхэ унэхэр къащэфынхэм е ашынхэм пае социальны IэпныIэгьоу араггэгьотыштыйн тегъэпсыхъягъэу субсидиехэр атыригощаагъэх. А гухэльхэм апае Алыгейм сомз миллион 75,6-рэ кынIэкIэхъяшт.

Документ гъэнэфагъэу «2017-рэ ильэсийн унэгээ ныжбыкэхэм зычэсүүтэхе унэхэр къащэфынхэм е ашынхэм пae социалнэ ىэпүэгэйн арагъэгъотыщтым тегъэпсыхьагъэу субсидиехэр атегощэгъэнхэм ехыллагь» зыфиорэр Урысые Федерациием и Правительствэ исайт къихьагь

Унэгьо ныбжык|эхэв к|элэ-

правительствэ 2017-рэ
кікэхэм зычіесяцтхэ
ашынхэм пае социальна
түм төгъэпсихъагъэу
шэх. А гухэльхэм апае
75,6-рэ кыылекікэхъащ.

Цыкыл зимишэхэм унэм ыуасас
и процент 30-м нахь мымакіеу
алеклагъехъанэу, унэгто ныб
жыкікэхэу зы сабий е аш ехъу
зилэхэм — процент 35-м нахь
мымакіеу къафыхагъэкыншэ
программэ гудзэм кыыдептэйтэ
Пэшорыгъашшэу зэррагъэнэфа
гъэмкіе, а гухэльым пае реc-
публике ыкіи муниципальнэ
бюджетхэм ямыльку зэхэлн

АДЫГЕИМ ЩЫХЪУРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Предпринимательхэм Іэпүіэгъу афэхъунхэм пае

Урысыем ишьолырхэм инвестиционнэ амалэу аэлхэр нахышу шыгъэнным къыдыхэлтыгъэ юфтихъабзэхэм ягъэцкіэн фэгъэзгъэ республике зэхэцкло штабым изэхэсигъо щылагъэр зерищагъ Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэ ишьэрэлхэр зыгъэцкіэр Наталья Широковам. Адыгейм юф щызышлэрэ бизнесменхэм административнэ пэриохуухэр ямынэнхэм, амалэу щыэмкіэ ахэм іэпүіэгъу афэхъунхэм афэш шыгъэн фаехэм къэзэрэугъоигъэхэр атегущылагъэх.

Стратегическэ инициативэм кіэ Агентствэм зэхицээ мониторингым изэфхысыжхэм къызэрагъэльэгъуагъэмкіэ, предпринимательствэм хэшагъэхэм ядокумент зырызхэм ягъэхаязырын пэхуухэр уахътэр нахь амалкіэ шыгъэннымкіэ республикэм амалышуухэр іекіэлхых. Гушыїэм пае, псөуальэ зышын гүхэль зицэхэм фитыныгъэ ятагъэнным, объектхэр кадастрове учтын хэгъэцогъэнхэм, нэмькі лъэныкъохами уахътэр атекуадэрэр бэккэ нахь маклэшын пльэкыщ.

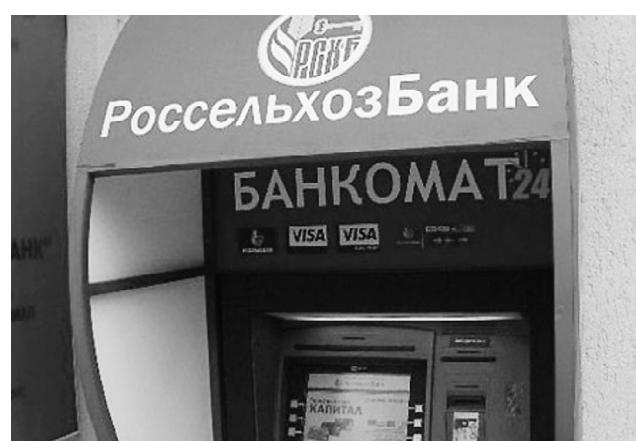
Мы лъэныкъомкіэ юфэу ашэрэм кытегущылагъэх пшэдэкъижь зыхыре структурэхэм ялтыклохэр. Республиком ибизнес-сообщество предложение гъэнэфагъэхэр кыхыгъэх. Гумэкыгъо кызылкырэ юфыгъохэр зэшхогъянхэм фешлъэнкъо пстэуми яло зэхэльэу, зэгүусхэу зэдэлжэйнхэ, ишиклагъэх хүмэ, «гъогу картэм» къыдыхэлтыгъа регионым инвестиционнэ амалэу іекіэлхэр нахышу зышыщ юфтихъабзэхэм яччагъэ хэгъэхогъэн зэрэфаер Наталья Широковам.

роковам кыыуагъ. Джащ фэдэу къэралыгъю іэпүіэгъу къязтыре программэу щылхэм бизнесым хэшагъэхэр нахь щыгъэзэгъянхэм, къэралыгъоунэ зэпхыныгъэ практикэр пъэфедэгъэним, предпринимательхэм агъэхазырыре тхыльхэр нахь маклэ шыгъэнным мэхъаншхо ялэу кыихигъэшыгъ.

— Инвестициихэм альэнекъо кіэ республикэр хольсасаюу щытынным, мышкіэ юфхэм язытет нахышу шыгъэнным анаэтет Адыгэ Республикэм и Лышшхэе ишьэрэлхэр пэлэгъэнэфагъэкіэ зыгъэцкіэрэ Къумпіыл Муратрэ федеральнэ гупчмарэ. Тэ юф зэрэтшіэрэм, типшшэрэлхэр зэрэдгъэцкіэхэрэм елтытыгъ тиэкономикэ хэхъонигъэу ышыщхэр ыкчи аш инвесторхэм мылькоу кыхалхьащтыр зыфэдизыщтыр, — кыыуагъ Наталья Широковам.

«Урысые мэкъумэш банкын» ахъщэр афызэклигъэклюжыщ

2017-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 23-м кыщегъэжъагъэу яхъзэхэль коммерческэ банкэу «Новацием» иофшіэн ыгъэцэ-кіэннымкіэ лицензиер яхыгъ. А уахътэм кыщуублагъэу мы банкын зиахъщэ ильыгъе цыфхэм яфитыныгъэхэр къэхъумэгъэнхэм, яфёло-фашіэхэр зерифэшъуашэу гъэцкіэгъэнхэм ынаэ тет Адыгэ Республикэм и Лышшхэе ишьэрэлхэр пэлэгъ гъэнэфагъэкіэ зыгъэцкіэрэ Къумпіыл Мурат.

Къэлогъэн фае, Адыгейм щылсэурэ цыфхэр ары нахьбы эзү зиахъщэ мы банкын изыльхъагъэхэр. Банкын лицензиер зиахъым ылж пэлэгъ гъэнэфагъэкіэ пшээрэлхэр зыгъэцкіэшт адмиинстрации агъенэфагъ. Тишьолыр щылагъэх банкын ахъщэу ралхъагъэр страховать шыгъэннымкіэ Агентствэм (ACB-ым) илтыклохэр.

Мы агентствэм унашоу шыгъэннымкіэ, цыфхэм яхъщэ афызэклигъэклюжынэу къыхахыгъэ банк-агентыр яхъзэхэль обществэу «Урысые мэкъумэш банкыр» (RosselkhozBankыр) ары. 2017-рэ ильэсэм мэзәем и 6-м кыщуублагъэу мы банкын цыфхэр иклонлэнхэ, ястраховой ахъщэ къаратыжыннымкіэ лъэу тхыль атхын альжыщ.

ACB-ым обществнэ зэпхынгъэхэмкіэ и Департамент къызэритырэмкіэ, страховой ахъщэу афызэклигъэклюжыщтыр проценти 100 мэхъу, аш хэхъеунэ предпринимательствэм пыльхэри, ау ар зэкэмкі сомэ миллионрэ мин 400-м шохкыщтэп. Страховкэмкіэ арамытыжыгъэ адрэ ахъщэу къанэрэ банкыр зыщызэфашы-

жыре уахътэм чэзыу-чэзыу афызэклигъэклюжыщ. Гушыїэм пае, предпринимательхэр ящэ нэрэ чэзыум хэтиштых. Банкын исчут валютэ изыльхъагъэхэм къаратыжыщтыр 2017-рэ ильэсэм щилэ мазэм и 23-м ехүүлэу Урысыем и Гупчэ Банк икурскіэ къалтытэшт.

Хэвзэгъэуцугъэм диштэу цыфхэм ыкчи унэе предпринимательхэм афызэклигъэклюжыщ ахъщэр яхъзэхэль обществэу «Урысыем имэкъумэш банк» зыфиорэм иструктурнэ подразделение — къалэу Мые-къуапэ иурамэу Краснооктябрьскэм тет унэу N 24-м аштарыжыщ. Офисын юф зэришэрэр: блыгэ-бэрэскэшо мафэхэм сыхьатыр 9.00-м кыщуублагъэу 19.30-м нэс, зыгъэпсэфыгъо уахътэр — сыхьатыр 13.00-м кыщегъэжъагъэу 14.00-м нэс. Шэмбэйтм сыхьатыр 9.00-м кыщуублагъэу 16.00-м нэс, зыгъэпсэфыгъо уахътэр — сыхьатыр 12.00-м кыщуублагъэу 13.00-м нэс.

Мыщ фэгъэхыгъэ къэбар нахь игъэкотыгъэ зэжкугъашэ шыушлонгомэ, бынкын ителефонхэу: 8-800-200-02-90-м (Урысыемкіэ узэрэтоштым ылкіэхэлтэп), (88772) 52-30-24-м (банкын икютамэу Адыгейим щыэм иприемнэр), 8 (8772) 57-12-01-м (кутамэм иоперацоннэ отдел), джащ фэдэу банкын и Адыгэ шохлыр къутамэм иофисхэм зэкэмши шуатеон шуульжыщ.

— Адыгэкаал, урамэу Ле-

ниним ыцэ зыхырэм тет унэу N 13-р.

— Къуаджэу Кошхабл, урамэу Советскэм тет унэу N 64-р.

— Къуаджэу Тэхъутэмыкъуай, урамэу Шэумэн Хаэрэт ыцэ зыхырэм иунэу N 26-р.

— Селоу Красногвардейскэм иурамэу «50 лет Октября» зыфиорэм иунэу N 29-р.

— Поселку Тульскэм иурамэу Комсомольскэм тет унэу N 11-р. Мыщ юф зыщишэрэ уахътэр: блыгэ-бэрэскэшо мафэхэм сыхьатыр 8.30-м кыщегъэжъагъэу 16.00-м нэс, зыгъэпсэфыгъо уахътэр — сыхьатыр 12.00-м кыщуублагъэу 13.00-м нэс.

Мыщ фэгъэхыгъэ къэбар нахь игъэкотыгъэ зэжкугъашэ шыушлонгомэ, бынкын ителефонхэу: 8-800-200-02-90-м (Урысыемкіэ узэрэтоштым ылкіэхэлтэп), (88772) 52-30-24-м (банкын икютамэу Адыгейим щыэм иприемнэр), 8 (8772) 57-12-01-м (кутамэм иоперацоннэ отдел), джащ фэдэу банкын и Адыгэ шохлыр къутамэм иофисхэм зэкэмши шуатеон шуульжыщ.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

ТУРИЗМЭР

Уасэхэр къацтых

Къырым зыщызгъэпсэфынэу клохэрэм зэкэмши аш икхыохэпэль лъэныкъо нахь къыхахы.

Къихыгъэ ильэсэм ишьшхьэлуу мазэ аш зыщызгъэпсэфыхэрэм мафэ къэс сомэ минишрэ ныкъорэ фэло-фашшэхэм альятынэу хүшт. Республике Къырым зыгъэпсэфынэу турлизмэрэкіэ иминистрэ игуадзэу Анна Нерозинам арэущтэу кыыуагъ.

Уасэхэр агъеуцунхэм ыпэлкіэ туристическэ фэло-фашшэхэм алаа цыфхэм къалахыщ ахъщэр зыфэдизыщтыр зэрэгэшпэшагъэ, «Стандарт» зыфиорэ классым диштэрэ номерхэм ашыпсэхэрэр мафэм щэгъогого агъэшхэштых, зээзэжынхэ альжыщ. Жъюгуущ, плы, тфы зиэ хъаклэшхэм къацтыуухэрэм ашыщэу нахь лъаплэу уасэх зытышхэр нэбгыритуу хүхэу номерым зэдисыштхэр ары. Ау шышхьэу мазэм чэц-зымафэ пэпч зы нэбгырэм сомэ минишрэ ныкъорэ гэргээтишт.

Къырым итыгъэхъялпікіэ щылэ санаториехэм къэкіорэ цыфхэм фэло-фашшэхэм альятыштыр нахь макл — сомэ 2930-рэ. Къырым итыгъэхъялпіэ чылпэхэм къаклохэрэм чэц-зымафэ къэс сомэ 2445-рэ атышт.

Уасэхэр хэвшыкъеу къызэрэлтэгъэхэм зыгъэпсэфынэу турлизмэрэкіэ Министрствэм дыригъаштэрэл. А. Нерозинам къизэриорэмкіэ, икыгъэ ильэсэм инфляциеу щылагъэр къидэлжытэн фае уасэхэр къыхэхыхэх хүмэ. Е хъаклэшхэр, санаториехэр зэрэштыгъэхэм нахышуу бгээпсэнхэ фае. Гушыїэм пае, джынэс ямьлагъэу бассейн къызэзяуахыгъэмэ, шхэлпэ дэгүү уахътэм диштэу агъэпсэгъэмэ, сабийхэм апае джэгуплэ къэу ашыгъэмэ, уасэхэр къызэрэлтэхэрэм лъапсэ илэ мэхъу.

Хъаклэу ыкчи зыгъэпсэфаклоу къытфаклохэрэм афагъэцкіэрэ фэло-фашшэхэм ауасэ къызкыхагъэхъуагъэр янэрильгэйгоо ыкчи къагурыоу щытын фае, — elo A. Нарозинам. — Арэущтэу тымышымэ, цыфхэр Къырым зыщыгъэпсэфынэр зэрэлжаплэм пае къэмкъохъялжыхэу е бэккэ нахь маклэу къаклохэ хүшт. (Тикорр.).

Водительхэр ауплъэкүщых

Гъогухэм нахь маклэу тхъамыкъагъохэр атехъухъанхэм, цыфхэр ашэм ашыухумэгъэнхэм атегъэпсэхъагъэу, Урысыем и МВД унашьо зэришыгъэм тетэу 2017-рэ ильэсэм мэзәем и 3-мрэ и 4-мрэ сыхьатыр 7.30-м кыщегъэжъагъэу 9.30-м нэс Адыгейим игъогухэм улпъялхэр ашыклохъах. Водительхэр жыгульэу къагъэуцүүх, ахэр ешыуагъэхэм, транспортыр зэрэфэнэу йизүн къязытырэ тхыль айгъэмэ, автомобилым ишхъаныгъупчэ гъэушүнкыгъэмэ, гъогурыкъонымкіэ нэмькі шалхъэхэр аукуягъэхэм зэрагъэшшэшт.

ПАТЫКЬО Ичрам.

Адыгэ Республикэм и МВД игъогу-патруль къулькъоу N 1-м иротэ икомандир ишьэрэлхэр егъэцкіэ, полицием иподполковник.

ИЛЬЭС ЮФШАГЬЭХЭР ЗЭФЭТЭХЫСЫЖЫХ

Щылакъу тиэм иғұндық

ТыдэкІэ удэIуагъэми, зэхэпхыщт цыфхэм IофшIэн ягъэгъотыгъэныр, зэрыпсэүштхэр къягъэлжьыгъэныр тихэгъэгу щыIофыгъошху зэрэштыр. Сыда пломэ IофшIэн зиIэр нахыбэ къэс экономикэми нахыбэу хэхъоныгъэхэр ешIых, бюджетым федэу къыIэхъэрэми хэхъо. А лъэныкъомкIэ блэкIыгъэ ильэсүм тиреспубликэ щыгэшIуахыгъэр, пчагъэхэм нафэ къашIырэр, мы лъэхъаным агъэцакIэрэр зэдгъашI тшIоигъоу гущIэгъу тыфхэхугь Адыгэ Республикэм цыфхэм IофшIэн ягъэгъотыгъэнымкIэ и ГъэIоры-шIапIэ ипащэу Галина Цыганковам.

— БлэкІыгъэ 2016-рэ ильэсүм Іошлэн лъыхъухэй нэбгырэ мини 8,5-мэ зыкъытфагъэзэгъагь. Үнэрэ ильэсүм елъытыгъэмэ, а пчагъяар проценти 3,3-кэ нахынб,— elo тигуущыгъэгьу тиапэрэ упчилэджэуап къыритыжьээ. — Мыщ дэжьым къякүүтд Іошлэн лъыхъухээз тикъулыкъухэм захынфэзэгъэзагъэхэм япчагъэ юфт зышлан зыльэкынштхэй республикэм щыпсэүхэрэм япроценти 4,3-рэ мэхьү. Үнэрэ ильэсүм джырэ фэдэ ипальэ елъытыгъэмэ, а пчагъяар процент 0,1-кэ нахынб.

2016-рэ ильээсүм цыфхэм
ловшлэн ягтэйтгээнүүдэл фэлжэхьэрэ
күлүүкүхэм нэбгүй-
рэ мини 3,6-мэ ловшлэн кяа-
фагтотыг. А пчагьэри ыпэ-
рэ ильээсүм зэрэштгээгээ зы-
минкээ нахьыб.

2016-рэ ильэсүүм ишүүлэ маззэ кызынчынблагчээ түгээгээзээ нэс тоошмэн зимиын экслэгчдээ тэлтэйчэхэр нэгбүүрэ мини 4,9-рэ мэхүүх. А пчынчайр ынгээрэ ильэсүүм зэрэгчилжээ нэгбүүри 140-кээ е проценти 2,7-кээ нахь макл.

Іофшіэн яэ зэрэхүүгээм ыпкъ къиклэу нэбгырэ мини 8,5-рэ 1элэ-цыпэ, джащ фэдээ уджакло зэрэдгъэклюагъэхэм ыпкъ къиклэу нэбгырэ 780-рэ учетым хэдгъэксыжьыгъэх.

— Цыфыр Йоффіэн
имышкіэ зэрэшьульы-
тэрэм республикәм сыйд
фэдиза шальэу щы-
риләр?

— А піалъэр нахъ макіэ хъуғъе ыкін икіңгъе ильесым ыкіәхәм адәжъ мәзи 5,4-м нәссыгъябъ. 2015-рә ильесым ар мәзи 5,6-рә хъущтыгъ. Социальнә куп зәфәшъхәафхәм атэлъытагъяу штэн хъумә, а піалъэр зәфәлиз плон птъакыштеп.

хэм япроцент 60-м ехъуштыгь. Зы йошшлэпэ чыгпээм щиззенэкъокъухэрэм япчагъэ процент 0,8-м нэсыштыгь. Ыпэрэ 2015-рэ ильэсми джащ фэдээ ипшальэ мы йофыр аш тетыгь.

— Щыфхэм Йофшэн ягъэгъотыгъэним епхы-
гъэ къинигъохэр нахь макІэ шыгъэнхэмкІэ ахэр пІэльэ гъэнэфагъэ-
кІэ общественнэ Йоф-
шэнхэм ахэгъэлэжье-
гъэнхэм ишгуагъэ къэ-
кло. Сыдэуштэу ар зэх-
шагъагъа?

Зыныбжъ ильэс 18-м къышы-
ублагъэу 29-м нэсихэрэмкіэ
ар мэзи 4,5-рэ, бзылъфыгъэ-
хэмкіэ — мэзи 5,3-рэ, сэкъя-
тыгъэ зиlехэмкіэ — мэзи 5,8-
рэ мэхъу. Республиком юф-
шіэнымкіэ ибэдзэршыпіэ зе-
репсау тельтиагъэу пштэн
хъумэ, а юфыр піэльтэ кіэкым
төгэлжсүйг.

— Йофтшэн зимын экім альытгэхэрэм япчыагын илъесым ипшельээ зэфэшьхяфхэм атегъэпсы-кыыгыз эзхьокыныгъэхэр фэхъухэу хабзэ. 2016-рэд илъесым ийкыыгъом ехүүлээ сыйдым а пчыагын кыышынчугын?

— Ильясыр къызихъагъэм къыштыублагъэу пчагъэр нахыбэ хъузэ, жъоныгъуаклэм ехүулэу процент 1,4-кэ нахыбэ хъугъагъэ. Етланэ тыгэгъазэм икъихъагъум ехүулэу процент 1,2-м нэсэу къеыйхъижыгъыкыи а пчагъэм тетэү 2017-рэ ильясым тытехъагъ. Бэ къинигъюу шылаагъэр Ахэм

квигтын буу щыгын ВЭР. Ажамыкыл ашыцц үзүүлхэм Йошшэн язытыыхэрэм къатыгъэ вакансиехэр нэхбигырэ мин 11-м зөрхөнчтүүштүгъэр. Йылэрэ ильясым елтытыгъэмэ, 2016-рэ ильясым Йошшаны эхэр зыльтыхуухэрэ рабочэ куучайхэр процент 20-м ехъукыл нахь makлэ хъуягъа. Йошшаны эхэр чыпайхэу ялэхэм ядэгъуугын уигъэрэзэн дэдэу щытыгъэп. Къатыгъэ вакансиехэмийн гурьт лэжжапкыл сомэ мин 13-м шлокынштыгъэп. Аш фэдэ лэжжапкыл йоф пфэзышилэштэйр къэгъотыгъошлон. Етланни Йошшэнхэр зэхьыншырых — нахьынбэмкыл къызкээчлэхэрээр сэнэхъат зэфэшхъяафхэр зилэ рабочхэр арых нылэп. Рабочэ сэнэхъат зилэхэм алтынхуухэрэ рабочхэрэ вакансиехэр къэзитыгъэ-

— Ашкә зигугыу къэшыгъэн
фаехэр ләжкап!э зымы!эхеу,
ау акыч!э къыхыным щы-
гүххээз ежхэм ашхъэ тे-
льтигъэ!о фыркызулузыхы зы-
шлойнъюхэр ары. Икыгъе ильэ-
сым а loфым ехыл!лэгъэ лъэз-
тхылтык!э цыифхэм loвшэн ягъэ-
гъотыгъэним фэлэжъэрэ къу-
лыкуюхэм нэбгырэ 670-м за-
фагъэзэгъагь. Ишык!эгъэ до-
кументхэр гъэхказыргъэнхэм-
ке чили финанс ёлчылгы аты-

гъэнымкэ ахэм зэкіеми ти-
кулыкъухэр һэпнэгьу афэхъу-
гъэх. Ӧнэрэ ильэсүм елъыты-
гъэмэ, гъэрекло а лъэныкъом-
кэ хэхъоныгъэхэр тшыгъэх.
Аш нэмыкіэу яунэе 10f къы-
зэуахынум фэш нэбгырэ 78-
мэ субсидиөу сомэ мин 58-
рэ зырыз яттыгъ. Ящыкэгъэ
оборудованиер ыкчи матери-
алхэр къэшфигъэнхэм а мыль-
кур пэуагъехъаг.

— Хэтха аш фэдэ лъэIу
зийэу зыкъышьуфэзы-
гъэзагъэхэр?

— Ахэм янахыбэр — нэбгырэ 375-р е процент 58-р — бзылъфыгъэх. Нэбгыри

щыублагъэу 18-м нэсүхэрээр — ахэм япчыагъэ нэбгырэ мини 2-м ехъувь.

— Шъукъулыкъу ыгъэфедэрэ фЭю-фашизхэм зыкъе ашыц ежъ иунэе Юф къызэйузыхы зыштоигъохэм йэпынэгъу афэхъугъэнэир. Нахъ зэхэугуфыктыгъэу а Ю-фыгъом укъытегущыиэтийнгъу.

— КъыхэкІа агъецкІэ-
нэу щыт ІофшІэным тे-
гъэпсыкІыгъэ сэнэхъат
зэрямыІэм, ІэнІэсны-
гъэ икъу зэрахэмъялым
апкъ къикІэу вакансиеу
къатыгъехэм ачыпІэ
иуцоштхэр щымыІэхэу?
КъызыкІэупчІэхэр ю-
фышІахэр афагъякІю-

СЭХҮҮТЭ НУРБЫЙ

ИСКУССТВЭМРЭ ЩЫПЭНЫГҮЭМРЭ

Зыими фэмыдэу

къахэшы

Лъэпкъ искусствэр лъагэу ыЭти, дунаим цЭрыло щыхъугъэ орэдьлоу, ордусу Тутэ Заур «Мелодии моей судьбы» зыфиорэ тхылъэу Москва къышыдигъэкыгъэм ильэтегъэуцо Адыгэ къэралыгъю университетым щыкыагъю. Зэхахъэм хабзэм икъулыкъушлахэр, культурэм иФофишлахэр, тхаклохэр, шэнэгъэлжъхэр, студентхэр, артистым иныбджэгъухэр, йахылхэр, журналистхэр, нэмыйхэри хэлжэгъагъэх.

— Сэ сыйтхаклон. Тхылъым Ioф десшэнным сыйтэгъэгушхуагъэр синьбджэгъу усаклоу Ацкъэнэ Руслан. Силофшиагъэ ехыллэгъэ тхылъхэр къыхаутыхэу къихэкыгъю, ау сэр-сэрэу ситворчествэ цыфхэр щызгэгъозонхэу зыкли сыйфежагъэп. Ацкъэнэ Руслан ар къыдилъыти, ныбджэгъуныгъэ хэлъэу къисэушыгъиг. Сурэтхэр сыйгъохээ, зэфхэхысыжхэр сыйгъэх. Литературэм ыльэнэхээ къокэ къыздэхъугъэр шуульгэгъенуу сыйфай. Тхылъир щапхэхэм ямакъаехэм атэлъеп, шүхнхафтын еджаклохэм афэсашы, — къыгуагъ З. Тутэм. — Тхылъым ипэублэ гүшүиэ зытхыгъэ Алла Гольцевам «тхаяуегъэпсэу» есэлжээ.

Афэрэз

Цыфыр лъэгэпэлэ хэхыгъэм нээгъэу иштхуу дунаим щао зыхыкэ, къызэрэзэллэкыжырэм мэхъэнэ ин етэти. Тутэ Заур щыенгъэм къинигъуабэ щызэпичигъ. Янэ бэшлагъэу илэжээп. Орэдьло хууным, пытэу ыльэ тэуцоным афешлэгъэу къифэхкугъэхэр, къигууцахъэхэр щыгупшэхэрэп, игуалэу ацэхэр тхылъым къышыреох. Ахэр: Константин Эфендиевыр, Александр Михайловыр, Сергей Васюковыр, Бэчир Арнест, Юрий Лужковыр, Геннадий Селезневыр, Геннадий Зюгановыр, Рамазан Абдулатиповыр, Федор Радовыр, нэмийхэри.

Ныбджэгъухэм, йахылхэм афэгъэхыгъэ гүшүиэ фабхэхэм уяджэ зыхыкэ, Тутэ Заур цыфыгъэу хэлъым, уасэу фэпшырэм зыкъаэты, тхылъым нахь узыгэпшэц. Икълэлэцэйгъюм къышгэгъягъэу орд къэзыорэм гукъекыжъэу илэр маклэп.

Музыкальнэ еджалэй Налщык къишиуыхыгъ, дээ къулыкъур Сахалин щихыгъ. Къэбэртэе-Бэлькъарым и Къэралыгъо филармоние Ioф щишээз, хэгъэгум иконцерт организации анах инэу «Росконцертм»рагъблэгъагъ. Исе-нэхъаткэ лажъэзэ, музыкэмкэ ашшэрэ еджалэй Гнесинхэм ацэ зыхырэм ишэнэгъэ щыхигъэхуагъ. 1990-рэ ильэс мэрэхъатхэм, Къэбэртэе-Бэлькъарым культурэмкэ иминистрэу зэрэштыгъэм, Москва дэт ашшэрэ еджалэхэм къэлэгъаджэй Ioф ашишээз, искусствэм хэхъоныгъэ егъэшыгъэнэм зэрэпилыгъэм, фестивальхэм, концертхэм щитхуцэу къащидыхыгъэхэм, нэмийхэм авторыр къатегуущыэ.

Сурэтхэм къагъэбайгъ

Тутэ Заур дзэм къулыкъур щихызэ суртэйбэ тырахыгъ. Республикам ичыюпс зэригъэлтаплээр къыхэшэу къушхъэхэм ахэтэу, къушхъэпсым ымакъэ зердэлүрэм, нэмийхэм лъэпкъ гулшисэу уагъэшырэр щыенгъэм къыпкырэкы. Концерт хэхыгъэм орд къашиозэ тырахыгъэ

хээнэ ин реты, иныбджэгъухэм, йахылхэм яныдэлтэфыбзэкэ къатхыгъэхэр къыхиутыгъэх. Джэриджэ Аурсен, Хээлүпэ Джэбраил, Тутэхэу Татьянэ, Ади, Ани, Ацкъэнэ Руслан тхылъым ильэтегъэуцохэр нахыпэкэе Москва, Налщык дэгьюо ашыкыагъэх.

Хээлүпэ Джэбраил композитор цэрилоу Нэхэе Асплан иныб-

церт хэхыгъэм зырагъэблагъэкэ зигъэгусэ хъущта, тельхаплэхэм алтыхъущта, шыкшыгъэ къыгъотышта?

Къэбэртэе-Бэлькъарым и Президентэу щытыгъэе Kloklo Валерий Ioф зышиэрэ цыфыр ыгъэлэгъээн зэрильэвэштигъээр хэушхъафыкыгъэу З. Тутэм къеуатэ.

Еплъы- кіэхэр

Бэгъ Сайд — Урысыем изаслуженэ артист, лъэтегъэуцор зэрришагъ.

— Тутэ Заур артист цэрилоу. Зэхахъэм цыфыбэ зэрэхэлжэгъэм си гэгушуагъ. «Мелодии моей судьбы» зыфиорэ тхылъым ильэтегъэуцохэр нахыпэкэе Москва, Налщык дэгьюо ашыкыагъэх.

Сулеймэн Юныс — Урысыемрэ Адыгэимрэ искусствэхэмкэ

язаслуженэ юфышшыху.

— Адыгэ лъэпкыям иорэдьло цэрилоу Тутэ Заур искусствэр лъагэу елэты. Классикэр, советскэ эстрадэр, адыгэ орэдхэр ирептуары сидигуу хэтын. Тхылъым седжэнэры гуалэ счыхыгъу.

Хъэлээ замрэт — Адыгэ Республикахэмкэ иколледж ишаш.

— Бэрэ сежагъэми, Тутэ Заур итхиль къысфытхагъ, чэзыум сыйэрэхэтыгъэм фэшл уахтэу згээгүйгээм сиркыгъэгъэжырэп. Еджаклохэм аш фэдэ тхылъхэр лъэшэу ящыкагъэх.

Хъаклэмызэ Сусан, Бэгъушэ Фатим, Борзкюо Фатим — журналистых.

— Итеплээкэ тхылъыр дахэ, еджагъошу, сурэтхэмкэ гъэкээрэглэгъэ. Заур тифэгушо.

Зэфэхъысижъ кіэк

Муслим Магомаевым ирептеруар къыхэхыгъэ орэдьблэ З. Тутэм къело. Зэгүсэхэу сурэт аттарахынэу янасып къымыхыгъэими, искусствэм зэрээфишагъэхэм рушишонхуу уахтэ ялагъ.

Муслим Магомаевым янэ адыгэ къуаджэу Щынджье къызэрэшхүгъээр Тутэ Заур къыфэтиягъ. Аш фэдэ къебар шлагмом Заур щыгъозагъэп. Айшэт адыгабзэр дэгьюо ышэштыгъ, Лъэпкъ театрэм ильэсэйбэрэ артистэу Ioфшишагъ.

Опсэу, Заур! Мэкъэ дахэ зэрэуиэр, лъэпкъ шэлжэйм гуки, псэки уфэшагъэу узэрэшыиэр тшэштигъэх.

Уишхъэгъусэу Мадинэ къызэрэтиягъэу, псэ зыпьт зэлүкэгъур зыпэпшын щылэп. Шыгынтурэ зыпьашыэрэ шыгынтурэ. Тхъэм бэгъашэе, насышишо шууеш.

Уиорэдхэмкэе, уишгыагъэкэе лъэуажэу къэбгъанэрэх тхылъым икоюу къыцымыуагъэми, цыфхэм ягунэсэу узэрэштигъэ тэшлээ, тилаплэу Заур. Опсэу!

ЕМТЫЛЬ Нурбый. Сурэтхэр зэхахъэм къышытгэхъэх.

Зэхэзышагъэр ыкИ къыдэзыгъэйирэр:

Адыгэ Республикахэмкэе, Ioфхэмкэе, Iэкыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкъэгъухэм адьырээ зэпхынгъэхэмкэе ыкИ къэбар жъугъэм иамалхэмкэе и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшиэрэ: 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приемнэр: 52-16-79, редактор шхъялэм игудадзэ: 52-49-44, пшъэдэкыжь зыхырэ секретары: 52-16-77. E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхытагъэр:

Урысы Федерацием хэутын Ioфхэмкэе, телерадиокъетынхэмкэе ыкИ зэлъы-ИэсикИ амалхэмкэе и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэгъэшылэхэр, зэраушыхытагъэрэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытагъэр

ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкИ пчагъэр 4152

Индексхэр 52161 52162

Зак. 167

Хэутынхытагъэр узшыкIэтхэнэу щыт уахтэр

Сыхытагъэр 18.00 Зыщаушыхытагъэр уахтэр

Сыхытагъэр 18.00

Редактор шхъялэм

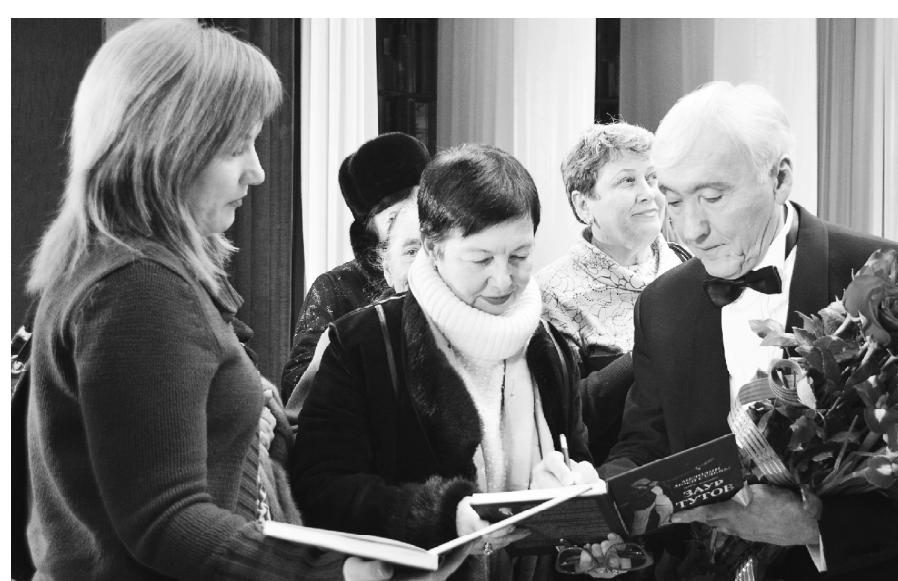
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялэм игудадзэр

МэшлIэкъо С. А.

Пшъэдэкыжь зыхырэ секретары

ЖакIэмкъо А. З.

сурэтхэр зэдгэапшэхээ хэгъэгүхэр, адыгэ шьольтырэ, фэшхъафхэр нэгум къыкшыуох.

Адыгэ Республикахэм и Президентэу щытыгъэе Шъэумэн Хъазрэт, республикам и Лъышхъэу Тхъаклүүнэ Асплан Ioф ышээзэ артистыр зэрэулигъэхэм, фэшхъаф сурэтхэр лъэпкъ зээхыгъэхэр къацуатэ. Хъот Заур тиремплике и Къэралыгъо филармоние ишашуу зыгыгъэгээхэрэп къацуатэ. З. Хъотыр лъэтегъэуцом хэлжээхэр, З. Тутэм ехыллэгъэ гүкъекыжъхэр искусствэм хэшагъэхэм къафилотагъэх.

**Къэралыгъо
бзиту**

Тэ, адыгэхэм, къэралыгъо бзиту зэрэтилэй Тутэ Заур къитегуущыэ, Конституцием фити-нгъэу къитихъэрэх къихэгъэшых. Адыгабзэм изэгъэшшэн мэ-

дэгъу, зэгъусэхэу Тбилиси щеджагъэх. Классикэм хэхъэгъэ произведенияхэр, джырэ уахтэ аусыре орэдхэр З. Тутэм къызэриохэрэм осэ ин фешы. Дж. Хъэлүпэм къызэрэйтхыгъэу, зыми ыгу хигъэкынэу фал, ау къыхигъэшы шоигуу гум риҳээу Заур имэкъэ дахэ фэдэ зиэ нэмийк адыгэ артист зэримышээрэ.

Усаклоу Ацкъэнэ Руслан ныбджэгъум щыгхуу фэпшоным ел-тээлкэу фырилээр Iupkэу зэригъэфагъ. Зым зыр зэрэштихъуузыштыр арэп Ioфыр зыфигъэхырэр. Лъэпкъ шэлжээрэ зэкэми ашшэрэ егъэуцу.

Хабзэм икъулыкъушшэхэмрэ орэдьло язэфыщтыкIэхэр З.

Тутэм «къызэпкырехых». Ахэр зэгурмылохэу къызэрэхэхэйрэм тхыльеджэр щигъуаз, ау нэб-

гырэ пэпчь еж-ежырэу зэф-

хысижъ ёшыныр гукэ къап-

штэу къыхэкы. Артистыр кон-